

9. Sınıf

Yeni MEB
Müfredatına Uygundur

Kafa Dengi

EXTRA TARİH SORU BANKASI

1266 soru >>

Tamamı Video Çözümlü | Akıllı Tahtaya Uyumlu
Farklı Soru Tipleri | Kazanım Detaylı Cevap Anahtarı

**EXTRA
LAAAR**

Ekstra Bilgi
Ekstra Sarmal Deneme
Kafadengi TV

Siber Öğrenci Koçu

Mehmet Üzmez

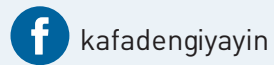
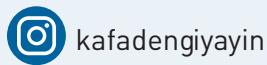
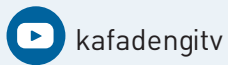

KafaDengi

Ürün Adı : 9. Sınıf Tarih Soru Bankası
Ürün No : KD00-09.01ISBN02
ISBN : 978-625-7079-25-9
Yayın Yönetmeni : Elif Çağlar
Proje Koordinatörü : Yasemin Korkmaz
Yazar : Mehmet Üzmez
Dizgi-Mizanpaj : Kafa Dengi Dizgi-Şule Gülesi
Dijital Uygulama : Ömer Faruk Erdem
Kapak Tasarım : Bull Ajans
Baskı : Yeni Devir Matbaacılık | ☎ 0 212 471 71 50 | Sertifika No: 41910
İletişim : ☎ 0 212 275 00 35 🌐 www.kafadengiyayinlari.com
Gülbahar Mah. Cemal Sururi Sk. No:15 / E
Halim Meriç İş Merkezi Kat: 9
Mecidiyeköy - İSTANBUL

Copyright © Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre her hakkı Eksen Yayıncılık ve Eğitim Malz. San. Tic. A.Ş.'ye aittir. Eksen Yayıncılık'ın yazılı izni olmaksızın, kitabın herhangi bir şekilde kısmen veya tamamen çoğaltılması yasaktır.

Akıllı Tahta Uygulaması → akillitahta.kafadengiyayinlari.com/
Öğretmenlerimiz ücretsiz olarak indirebilir.

SEVGİLİ GENÇ ARKADAŞIM, BU KİTAPTA BİR SORU BANKASINDAN ÇOK DAHA FAZLASINI BULACAKSIN!

Kafa Dengi Yayınları olarak Extra Serisiyle karşıdayız. "Neden Extra?" dersin, bu serimize soruların dışında işine çok yarayacağını düşündüğümüz "Extra Bilgiler" ve sınava şimdiden hazırlanmanı sağlayacak "Extra Sarmal Denemeler" ekledik. Ayrıca daha kapsamlı bir konu anlatımı istersen "Kafadengi TV" YouTube kanalımızda kitaptaki birçok konunun anlatımını bulabilirsin.

Tabii ki bu kadar değil! Testlerimizin kurgusunu da konuları en kolay öğrenebileceğin şekilde planladık. Her üniteyi mikro konulara böldük. Extra bilgiden sonra her mikro konudan seviye 1, seviye 2 ve seviye 3 şeklinde kademeli testler hazırladık. Ünitelerin sonuna da üniteyi pekiştirici yine seviyeli olarak ilerleyen ünite tarama testlerini ekledik. Ayrıca takıldığın tüm soruların video soru çözümlerine testin başındaki karekodu okutarak ulaşman çok kolay.

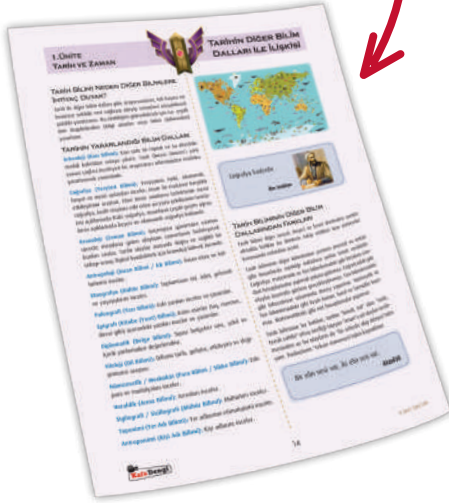
Senin başarılarına "extra" başarılar daha katabilmen için Türkiye'nin en iyileri arasında yer alan kadromuz ile hazırladığımız bu serimizle yanındayız.

Artık sıra sende! Başarı dileklerimizle.

EXTRA TARİH SORU

EXTRA BİLGİ

Her bölümü sana daha iyi kavratılmak için gerekli bilgi ve ipuçlarını özet olarak verdik.

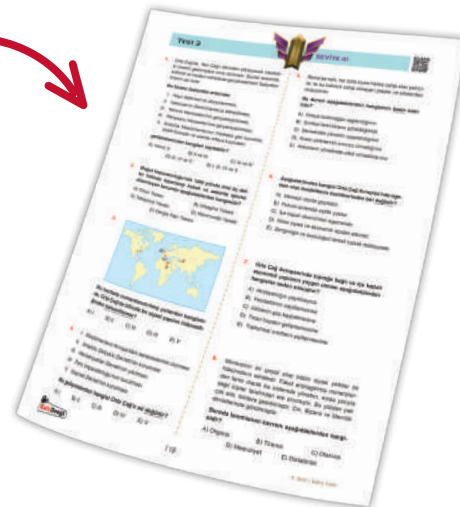

SEVİYELENDİRİLMİŞ MİKRO KONU TESTLERİ

Her testte, seviye 1, seviye 2, seviye 3 şeklinde kademe kademe soruların zorluk derecesini artırıp konuları pekiştirmeni istedik.

SEVİYELENDİRİLMİŞ ÜNİTE TARAMA TESTLERİ

Ünitelerin sonundaki ünite tarama testlerinde, farklı tarzlardaki sorularla bilgilerini pekiştirmeni istedik.

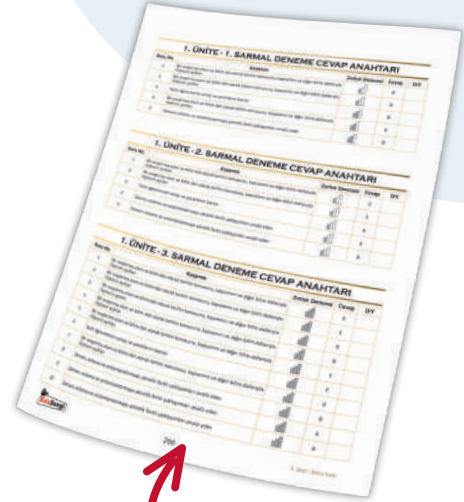
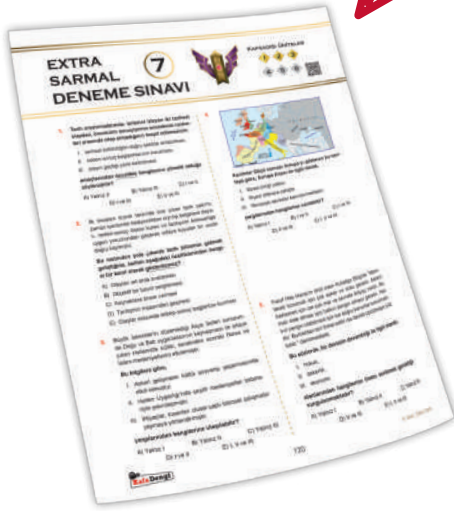

BANKASI'NDA NELER VAR?

EXTRA SARMAL DENEME

4

Her ünitenin sonunda, kitabın en başından o üniteye kadar olan bilgilerini ölçebileceğin extra sarmal denemeler hazırladık.

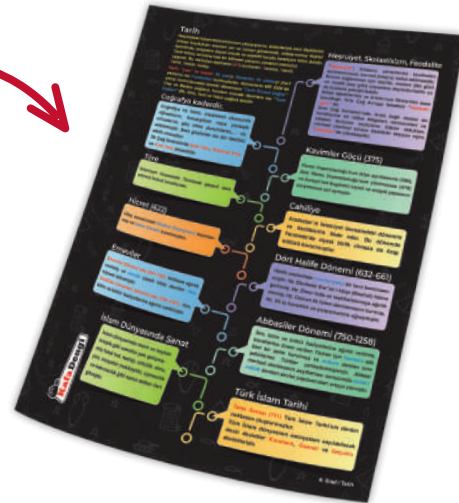
KAZANIM DETAYLI CEVAP ANAHTARI

3

Eksiklerini nokta atışıyla daha hızlı belirlemen için extra sarmal denemelerin yanıt anahtarlarını soruların kazanımları ve zorluk dereceleri ile birlikte verdik.

SIK KULLANILAN BİLGİLER AFİŞİ

0 Odana asabileceğin şekilde tasarladığımız afişlerle, sık kullanacağın bilgileri daha kolay hafızana alabilmeni hedefledik.

İÇİNDEKİLER

TARİH VE ZAMAN

01

Tarihin Tanımı, Konusu, Kapsamı, Özellikleri ve Yöntemi	8
Tarihin Diğer Bilim Dalları ile İlişkisi	14
Tarih Öğrenmenin Amaç ve Yararları	18
Zamanın Taksimi ve Takvimler	22
▶ Ünite Tarama	28
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 1	32
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 2	33
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 3	34

İNSANLIĞIN İLK DÖNEMLERİ

02

Yazının İcadından Önceki Dönemde Hayat	36
Yazının İcadının İnsanlık Tarihinde Meydana Getirdiği Değişim	40
İlk Çağ'daki Başlıca Medeniyet Havzaları	44
Coğrafya ve İklimin İnsan Hayatına ve Geçimine Etkisi	52
İlk Çağ'ın Tüccar Toplulukları	56
"Kabile"den "Devlet"e Geçiş	62
İlk Siyasi Organizasyon Türleri ve Siyasi Gücün Meşruiyeti ve Maddi Kaynakları	66
İlk Çağ'da Oluşturulan Hukuk Sistemlerinin Dinî ve Beşerî Kaynakları	72
▶ Ünite Tarama	76
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 4	82
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 5	83
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 6	84

ORTA ÇAĞ'DA DÜNYA

03

Orta Çağ'da Kurulan Siyasi ve Sosyal Yapılar	86
Orta Çağ'da Siyasi Yapılanma Şekilleri ve Gücün Meşruiyet ve Maddi Kaynakları	94
Orta Çağ'da Tarım Ekonomisi ve Sosyal ve Siyasi Yapılanma	98
Orta Çağ'da Ticaret; Ticaret Malları, Ticaret Mekânları, Ticaret Yolları	102
Orta Çağ'da Askerî Organizasyonlar ve Konargöçerlik-Yerleşiklik	106
İlk Çağ Sonlarından Orta Çağ'a Hukuk ve Günümüze Etkileri	110
▶ Ünite Tarama	114
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 7	120
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 8	121
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 9	122

İLK VE ORTA ÇAĞLARDA TÜRK DÜNYASI

04

Türklerin Tarih Sahnesine Çıkışı ve Orta Asya	124
Türklerde Sosyal ve Siyasi Yapılanma, Gücün Paylaşımı ve Meşruiyet Kaynakları.....	128
Asya Hun, Kök Türk ve Uygur Devletleri	134
Türklerde Coğrafya-Yaşam Tarzı İlişkisi, Konargöçerlik ve Ana Yurttan Türk Göçleri..	142
Kavimler Göçü, Avrupa Hun Devleti ve Diğer Bazı Türk Devlet ve Toplulukları.....	146
Asya Merkezli Türk Devletlerinin Çevre Devletler ile İlişkileri	154
▶ Ünite Tarama	158
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 10	164
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 11	165
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 12	166

İSLAM MEDENİYETİNİN DOĞUŞU

05

İslamiyet'in Doğuşu Sırasında Arap Yarımadası, Asya, Avrupa ve Afrika	168
HZ. Muhammed Dönemi	172
Dört Halife Dönemi (632-661)	180
Emevi Devleti (661-750), Endülüs Emevi Devleti (756-1031) ve Bağımsız Emirlikler (1031-1492)	186
Abbasi Devleti (750-1258) ve Türkler ile ilişkileri	190
Mısır'da Kurulan Türk İslam Devletleri	194
8.-12. Yüzyıllar Arasında İslam Dünyasında İlim ve Sanat	200
▶ Ünite Tarama	206
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 13	212
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 14	213
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 15	214

TÜRKLERİN İSLAMİYET'İ KABULÜ VE İLK TÜRK İSLAM DEVLETLERİ

06

Türklerin İslamiyet'i Kabulü ve Türkiye Selçukluları Öncesi Siyasi Gelişmeler	216
Türkler, Acemler, Berberiler ve Kürtlerin İslamiyet'i Kabulü	222
Karahanlı ve Gazneli Devletleri ve İslamiyet'in Türklerde Meydana Getirdiği Değişim	228
Oğuzların İslamiyet'i Kabulü ve Büyük Selçuklu Devleti Dönemi'ndeki (1040-1157) Siyasi Gelişmeler	236
Büyük Selçuklu Devleti'nde Yönetim, Toplum, İlim, Kültür ve Sanat	244
▶ Ünite Tarama	250
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 16	256
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 17	257
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 18	258
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 19	259
Cevap Anahtarı	261

TARİHİN TANIMI, KONUSU VE KAPSAMI

"TARİH" NEDİR?

Tarih; geçmişteki insan topluluklarının yaşayışlarını, birbirleriyle olan ilişkilerini, ortaya koydukları eserleri yer ve zaman göstererek, sebep-sonuç ilişkisi içerisinde, belgelere dayalı olarak ve objektif tarzda inceleyen bilim dalıdır.

TARİHİN KONUSU VE KAPSAMI

Tarih biliminde "geçmişte insan tarafından ortaya koyulan olay, faaliyet ve eserler" incelenir.

Tabiat olayları (yer kabuğunun oluşumu ve hareketleri, doğal afetler, depremlerin nedenleri,... vs.) tarihin konusunu oluşturmaz ve kapsamına girmez. Fakat bu tür olayların insanlığa yönelik birtakım etkileri (yıkım, ölüm, göç gibi) tarihe konu olabilir.

"TARİHİ OLAY" VE "TARİHİ OLGU"

Tarihî olay veya vaka; yere ve zamana bağlı şekilde ortaya çıkan, bir seferde olup biten, tekrar etmeyen, biricik, özgün ve somut nitelikli gelişmelerdir.

Tarihî olgu veya vâkıa; tarihî olayların birikimiyle ve ortaya çıkardığı sonuçlara göre oluşan, bir süreç içerisinde meydana gelen, tekrar edebilen, genel, sürekli ve soyut nitelikli gelişme ve değişimlerdir.

Örnek: Malazgirt Savaşı olay, Anadolu'nun Türkleşmesi ise olgudur.

TARİHTE "KAYNAK" VE ÖNEMİ

Tarihte "kaynak", tarihî olayın aydınlatılmasına yardımcı olan her türlü malzemedir. Bunlar; yazılı, yazısız kaynaklar ve görsel, işitsel veriler ile kalıntı, buluntu, müzeli malzeme gibi eşyalar olabilir.

Olayın geçtiği döneme ait belge ve buluntulara "birinci elden kaynak", olayın geçtiği döneme yakın bir zamanda ya da olaya ait dönemin kaynaklarından faydalanılarak meydana getirilen eserlere "ikinci elden kaynak" denir.

Belge yoksa tarih de yoktur.

Leopold von Ranke

Gerçek bir tarih için kaynaklara gitmek, kaynakları iyi tenkit edip değerlendirmek gerekir.

Halil İnalıcık

TARİHİN BİLİMSEL YÖNÜ VE ÖZELLİKLERİ

TARİH NEDEN BİR "BİLİM" DİR?

Fen bilimlerinde "kanunlaştırma, formüle etme, standart hesaplama, gözlemeleme, deney yapma, laboratuvar incelemesi gerçekleştirme" gibi bazı imkânlar mevcuttur. Tarih bilimi ise; incelediği olayların insana ait olması ve dolayısıyla da tekrar etmemesi sebebiyle bu tür imkân ve yöntemlerden yoksundur.

Fakat bütün bunlara rağmen tarih de diğer bilimler gibi "neden-sonuç ilişkisi" kurar. "Belge" veya "kaynak" olarak anılan "dayanak"lar kullanır. Ayrıca araştırmalarında "objektif" bir tutum sergiler. Yani sonuç olarak bilimlerin sahip olması gereken özellikler taşır. Bu niteliklerinden dolayı tarih bir "bilim"dir.

TARİH BİLİMİNİN ÖZELLİKLERİ

- ▶ "Geçmiş"teki "insan faaliyetleri"ni ve "insanların başlarından geçen olaylar"ı konu edinir.
- ▶ Tarihî olayları birbirleriyle bağlantılı şekilde ele alır.
- ▶ İncelediği olaylar "tekrar etmedikleri" için "deney, gözlem" gibi yöntemleri kullanamaz.
- ▶ Olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurar, incelemelerinde belgelere dayanır, objektif bir tutum sergiler; bilimsel yöntem ve özelliklere sahiptir.
- ▶ Geleceği incelemeyi konu ya da amaç edinmez fakat "geçmiş" ile "bugün" ve "gelecek" arasında köprü kurmada işe yarar.
- ▶ Olay ve kahramanları, olayın gerçekleştiği günün şartlarında değerlendirir.
- ▶ Kahramanları ve olayları yargılamayı değil anlamayı amaç edinir.
- ▶ Araştırmalarında çeşitli bilimlerden yararlanır.
- ▶ Kendine özel bir bilimsel çalışma yöntemi (metodu) uygular.

TARİHİN YÖNTEMİ (METODU) (5T)

Tarama (Kaynak Arama): Tarihe kaynaklık edebilecek her türlü bilgi ve verinin bulunması aşamasıdır.

Tasnif (Sınıflandırma): Toplanan verilerin bir sistem dâhilinde sınıflandırılması aşamasıdır.

Tahlil (Çözümleme): Elde edilen verilerin kaynak ve bilgi yönünden yeterli olup olmadığının kontrol edilmesi aşamasıdır.

Tenkit (Eleştiri): Toplanan verilerin gerçekliğinin ve bilgi açısından güvenilirliğinin tespiti aşamasıdır.

Terkip (Sentez): Toplanan verilerin birleştirilerek sonuca ulaştırılması aşamasıdır.

1. Tarih; insan topluluklarının geçmişteki faaliyetlerini, başlarından geçen olayları, medeniyet alanında ortaya koydukları eserleri yer ve zaman göstererek, sebep-sonuç ilişkisi içerisinde, belgelere dayalı olarak ve objektif tarzda inceleyen bilim dalıdır.

Bu tanıma göre tarih ile ilgili olarak;

- I. sosyal bir bilim olduğu,
- II. uygarlık yapıtlarını incelediği,
- III. olaylar arasında bağlantı kurduğu

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2. Tarih; MÖ 5. yüzyılda yaşayan ve tarihin babası olarak kabul edilen Herodot tarafından "insanların ve insan topluluklarının başlarından geçenleri kaydetme yoluyla edinilen bilgi" olarak tarif edilirken 14. yüzyılda yaşayan İbn Haldun tarafından ise "gerçeği araştırmak ve olayların sebeplerini bulup ortaya koymak" şeklinde tanımlanmıştır.

Yalnız bu tanımlamalara göre tarih hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sözlü anlatıları temel aldığı
- B) Beşerî gelişmeleri konu edindiği
- C) Geçmişle ilgili malumat sağladığı
- D) Olayların hakikatine ulaşmaya çalıştığı
- E) Neden-sonuç ilişkisi kurmaya önem verdiği

3. Edward Hallett Carr'a göre tarih; tarihçi ile olaylar arasında devamlı bir etkileşim ameliyesi, geçmişle günümüz arasında bitmeyen bir diyalogdur.

Edward Hallett Carr'ın, bu görüşüyle aşağıdakilerden hangisini vurguladığı savunulabilir?

- A) Tarihin, geleceği incelediğini
- B) Olayların geçmişte olup bittiğini
- C) Olayların zamana bağlı olarak gerçekleştiklerini
- D) Tarihin geçmişten bugüne uzanan mesajlar içerdiğini
- E) Tarih araştırmacısı ile tarihî olayın birbirlerinden soyutlanması gerektiğini

4. Orta Asya'da yaşanan kuraklık ve kıtlık tarihin konusu değilken, bu tabiat olayları sonucunda gerçekleşen göçler ise tarihin konusudur.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisinden kaynaklandığı söylenirse daha doğru olur?

- A) Tabiat olaylarının önemli olmasından
- B) Toplumsal sorunların yoğun yaşanmasından
- C) Doğa olaylarının dönersellik göstermesinden
- D) Tarihin, insan faaliyetlerini konu edinmesinden
- E) Tarihte neden-sonuç ilişkisinin önemli sayılmasından

5. Tarihî olay; insanlar tarafından gerçekleştirilen, yere ve zamana bağlı olarak ortaya koyulan faaliyetlerdir. Tarihî olgu; tarihî olayların birikimiyle ve belirli bir süreç içerisinde ortaya çıkan gelişim ve değişimlerdir. Olaylar somut, özel, biricik ve özgün olup tekrarlanamaz iken; olgular soyut, genel ve sürekli olup tekrar edebilirler.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi bir tarihî olaydır?

- A) Avrupa'nın aydınlanması
- B) Arabistan'ın İslamlaşması
- C) İstanbul'un fethedilmesi
- D) Anadolu'nun Türkleşmesi
- E) Osmanlı'nın modernleşmesi

6. **Can:** Tarih araştırmalarında birtakım usuller uygulansa da doğa bilimlerindeki gibi deney ve gözlem yapılamaz. Çünkü tarih, insanın ortaya koyduğu ve dolayısıyla da bir seferde olup biten gelişmeleri inceler.

Canan: Tarihî olayların aydınlatılmasında en önemli unsur belgelerdir. Tarihin metodunda belgelerin eleştirilip analiz edilmesi çok önemlidir.

Bu konuşmaya göre tarih bilimi ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Tabiat bilimlerindeki bazı yöntemlerden yoksun olduğuna
- B) Gelişmelerin iç yüzlerini ortaya çıkarmada kanıta önem verdiğine
- C) İnsanı ilgilendiren tek bilim olarak farklı bazı özellikler taşıdığına
- D) Veri kaynakları ile bunların içeriklerini tenkit süzgecinden geçirdiğine
- E) Biricik olan insana ait tek seferlik olayları incelediği için birtakım bilimlerden bazı noktalarda ayrıldığına

1. Tarih; insan topluluklarının geçmişteki yaşayışlarını inceleyen, tarihi olayların ne zaman, nerede, neden ve nasıl gerçekleştiğini belgelerle ortaya koyan ve bunları kritik edip yorumlayarak çeşitli sonuçlar çıkaran bilim dalıdır.

Bu tanımda, tarih bilimi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kanıtlardan yararlandığına
B) Yaşanmış olayları incelediğine
C) Olayları somut göstergelerle açıkladığına
D) İncelediği topluma göre farklı metotlar kullandığına
E) Olayları eleştiri sürecinden geçirerek değerlendirdiğine

2. Tarih; insan topluluklarının yaşayışlarını, kültürel birikimlerini ve ilişkilerini yer ve zaman göstererek, sebep ve sonuçlarıyla inceleyen, yorumlayan ve bu bilgileri günümüze aktaran bilimdir.

Bu tanıma göre aşağıdakilerden hangisi tarih biliminin konusu olarak kabul edilemez?

- A) Savaşlar
B) Dinî inanışlar
C) Ticari faaliyetler
D) Maddenin yapısı
E) Tarım faaliyetleri

3. Ünlü tarihçi İber Ortaylı, Tarihin Sınırlarına Yolculuk adlı kitabında "Tarih çim sahası değil ki istediğin yerleri tespit edip, kazık çakıp çitle çeviresin. Ben bu kadarını seviyorum, gerisini yakalım veyahut bana ne diyemezsiniz. Bu mümkün değil." demektedir.

Ortaylı, bu açıklaması ile tarih biliminin;

- I. yer ve zaman gösterme,
II. tarafsız tutum sergileme,
III. yardımcı bilimlerden yararlanma,
IV. birbirleriyle bağlantılı olayları inceleme

ilkelerinden hangilerinin önemini vurgulamaktadır?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) II ve IV
E) I, II ve IV

4. Tarih; sadece bir merak değil, bugünü ve belki geleceği de bizler için aydınlatan bir bilgidir. Her dönemin kendine özgü sorunları, tarihe yeni bir gözle yeni bir arayışla bakılmasına yol açar. Bu nedenle tarih, sadece geçmiş olayların ele alındığı toplu bir evrak ve kitap yığını değil her dönemde yeniden yorumlanan canlı bir bilgi kaynağıdır.

Bu görüşe göre tarih ile ilgili olarak ulaşılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Önemli bir bilgi kaynağıdır.
B) Bugünümüze ışık tutan bir meşaledir.
C) Geçmiş olayları inceleyen bir bilim dalıdır.
D) Sadece geçmişi değil günümüzü ve geleceğimizi de ilgilendiren tek ilimdir.
E) Her dönemde ayrı yorumlanıp kullanılabilir yön- lere sahip olan dinamik bir bilgi birikimidir.

5. Tarihin temel konusu insan topluluklarının geçmişteki her türlü faaliyetleridir.

Buna göre;

- I. sosyal,
II. siyasi,
III. dinî

alanlardan hangileriyle ilgili insan faaliyetlerinin tarihin inceleme alanına girdiği ileri sürülebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

6. Tarihin konusunu; insanlar arasında geçmişte meydana gelen gelişmeler, özellikle de siyasi ve sosyal olaylar oluşturur.

Buna göre;

- I. sismik olay,
II. antlaşma,
III. savaş,
IV. göç

unsurlarından hangileri doğrudan tarihin konusu içerisinde yer alır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız IV
C) II ve III
D) I, III ve IV
E) II, III ve IV

1. Tarih; insan topluluklarının geçmişteki faaliyetlerini, başlarından geçen olayları, uygarlık sahasında meydana getirdikleri eserleri yer ve zaman göstererek, neden-sonuç ilişkisi içerisinde, belgelere dayalı şekilde ve tarafsız olarak inceleyen bilim dalıdır.

Bu tanıma göre tarihle ilgili olarak;

- I. subjektif bir tavır sergilediği,
- II. kanıt göstermeye önem verdiği,
- III. gelişmeleri birbirleriyle bağlantılı şekilde ele aldığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2. Tarih; insanların gerçekleştirdikleri faaliyetleri, geçirdikleri hadiseleri, uygarlık yapıtlarını yer ve zaman göstererek, sebep sonuç ilişkisi kurarak, belgelere dayanarak ve tarafsız şekilde inceleyen bilimdir. Sonuç olarak asli konusu insan faaliyetleri olan bir sosyal bilimdir.

Bu tanıma göre tarih biliminin aşağıdakilerden hangisini doğrudan incelediği söylenemez?

- A) Yazının bulunmasını
- B) Malazgirt Savaşı'nın yapılmasını
- C) Marmara Depremi'nin başlamasını
- D) Kadeş Antlaşması'nın imzalanmasını
- E) Süleymaniye Camii'nin inşa edilmesini

3. Anadolu'ya yönelik ilk Selçuklu akınlarının düzenlenmesi, Ani Kalesi'nin alınması, Pasinler ile Malazgirt ve Miryokefalon savaşlarının kazanılması birer tarihi olaydır. Bu gelişmelerin sonucunda zaman içerisinde Anadolu'nun Türk ve İslam kimliğine bürünmesi ise bir tarihi olgudur.

Buna göre varılabilecek en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Olaylar kısa sürelidir.
- B) Olgular uzun sürelidir.
- C) Olgular olayları oluşturur.
- D) Olgular olaylara göre daha somut, özel ve biriciktir.
- E) Olayların katkısıyla süreç içerisinde olgular meydana gelir.

4. Prof. Dr. Mübahat S. Kütükoğlu'nun Tarih Araştırmalarında Usûl adlı kitabı, önemli bir başucu eseridir.

Bu kitabın adına göre, ilgili olduğu alan aşağıdakilerden hangisi olarak belirlenirse daha doğru olur?

- A) Tarih metodu
- B) Tarih öğretimi
- C) Tarih öğrenimi
- D) Türk İslam tarihi
- E) İlk Çağ'dan bugüne tarihin gelişimi

5. İbn-i Haldun "Tarihçi gerçek anlamda tarihçilik yapmak istiyorsa toplumları tanımak zorundadır." demiştir.

Bu sözün aşağıdaki yargılardan hangisini doğrudan desteklediğinden bahsedilemez?

- A) Tarih, sosyal bir bilimdir.
- B) Sosyoloji, tarih için önemlidir.
- C) Her sosyolog, aynı zamanda tarihçi olmalıdır.
- D) Tarihî gerçekler, toplumlar tanınmadan tam anlaşılabilir.
- E) Tarihçi, farklı sosyal alanlarla da ilgilenerek, araştırmalarında alacağı verimi artırabilir.

6. Halil İnalıcık'ın "Gerçek bir tarih için kaynaklara gitmek, kaynakları iyi tenkit edip değerlendirmek gerekir." sözü aşağıdakilerden özellikle hangisinin gereğini ortaya koymaktadır?

- A) Yer ve zaman belirtmenin
- B) Epigrafik ürünlere başvurma
- C) Neden-sonuç bağlantısı kurmanın
- D) Yardımcı bilimlerden yararlanmanın
- E) Objektif tarihçiliğe hizmet eden bir tutum sergilemenin

7. "Gerçeğin ne olduğu belgelerde saklıdır ve gerçek ancak belgelerin eleştirisi ile ortaya çıkar. Belge yoksa tarih de yoktur."

Ünlü Tarihçi Leopold von Ranke'ın, bu sözüyle aşağıdakilerden hangisinin önemini vurguladığı söylenebilir?

- A) Tarih kitabı yazmanın
- B) Gelişmeleri kaydetmenin
- C) Yer ve zaman göstermenin
- D) Neden-sonuç ilişkisi kurmanın
- E) Kanıt gösterme ve tenkit etmenin

8. Birinci elden kaynak; tarihî olayın geçtiği döneme ait belge, buluntu ve eserlerdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi birinci elden kaynaktır?

- A) Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
B) Fatih Kanunnamesi'nin orijinal Osmanlıca metni
C) Prof. Dr. Kemal H. Karpat'ın Osmanlı Nüfusu adlı kitabı
D) Prof. Dr. Halil İnalcık'ın Devlet-i Aliyye isimli kitap serisi
E) Prof. Dr. Feridun M. Emecen'in XVI. Asırda Manisa Kazâsı adlı tezi

9. Bilimlerin her birinin diğer birtakım bilim dallarından hem yardım aldığı hem de bunların birçoğuna yardımcı olduğu görülmektedir. Bu şekilde bilimler daha hızlı ve sağlıklı şekilde gelişmektedir. Tarih bilimi de bu çizgiyi takip etmektedir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Her bir bilimin kendi kendine yettiğinin
B) Tarihin, diğer bilimler ile aynı olduğunun
C) Bilimlerin dayanışma içerisinde ilerlediğinin
D) Her bir bilimin sadece kendi sahasına yaradığının
E) Bilimlerin, diğer bilimlere yardımcı olmak için var olduğunun

10. Tarih, diğer birçok bilimden karakter ve metot olarak farklılıklar gösterir. Mesela tarihte kesin formül, kural ve kanunlar koyulup da bunlara göre çözümlenmeler yapılamaz.

Bu bilgiye göre, tarihte aşağıdaki sorulardan hangisi sorulamaz?

- A) Rönesans'ın Avrupa'da yayılışı nasıl olmuştur?
B) Büyük İskender'in Asya Seferi'nin sebepleri nelerdir?
C) Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde düzenlenen Hint Deniz Seferleri'nin sonuçları nelerdir?
D) Fatih Sultan Mehmet 1453'te İstanbul'u fethettiyse Kanuni Sultan Süleyman 1526'da nereyi fetheder?
E) Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin Almanya'nın yanında yer almasına etki eden faktörler nelerdir?

11. 15 Temmuz 2016'da yaşanan darbe kalkışmasından sonra medyada, okullarda, konferanslarda Türk tarihindeki eski şanlı direniş ve zaferlerle ilgili bilgilendirmeler, görseller, marşlar yaygın şekilde yer almıştır. Ayrıca Türk tarihinde eskiden beri atlatılan bazı badireler ile 15 Temmuz arasında ilişkilendirmeler yapılarak bu Kalkışma'ya karşı gösterilen direniş de destanlaştırılmıştır.

Bu çalışmalar aşağıdakilerden hangisini kanıtlar niteliktedir?

- A) Görsel unsurların, devletin çıkarları doğrultusunda kullanılabilen en önemli öğeler olduklarını
B) Tarihin, millî kimlik ve değerleri ayakta tutmada rolü olduğunu
C) 15 Temmuz 2016'da yönetim sisteminin değiştirildiğini
D) Tarihin bilimsel yönünün ağır bastığını
E) Tarihin en önemli bilim dalı olduğunu

12. Tarih araştırmalarında, geçmişte yaşanan olaylar o günün koşulları içerisinde ele alınmalıdır.

Buna göre,

- I. Her tarihî olay, meydana geldiği dönemin özelliklerini taşır.
II. Tarihî olaylar kronolojik sıralamadan bağımsız şekilde ele alınmalıdır.
III. Tarihî olaylar değerlendirilirken güncel şartlar esas kriter olarak kabul edilmelidir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

13. Tarih boyunca hazırlanmış takvimlerden bazılarında Jülyen takvimi, Celâli takvimi, Gregoryen takvimi gibi isimler verildiği görülmektedir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesidir?

- A) Takvimlerin farklı doğal unsurlara dayandırıldığı
B) Yazı ile takvimin eş zamanlı olarak ortaya çıktığının
C) Dünyadaki takvimlerin tümünün şahıs adlarıyla anıldığı
D) Önemli bazı kişilerin adlarıyla anılan takvimlerin bulunduğu
E) Takvim ihtiyacının geçmişinin Tarih Öncesi Çağlar'a dayandığının

EXTRA SARMAL DENEME SINAVI

1

KAPSADIĞI ÜNİTELER

1. Kimi tarihçiler tarih biliminin büyük işler başarmış kişilerin faaliyetlerini incelemesi gerektiğini öne sürerken; diğer taraftan tarihin kişileri değil teşkilatlanmış toplumları konu edinmesi lazım geldiğini savunan tarihçiler de bulunmaktadır.

Aşağıdaki gelişmelerden hangisinin incelenmesi, buradaki ikinci görüşe en uygun bir örnek olarak gösterilebilir?

- A) Osmanlı Devleti'nin, Mohaç Savaşı'nı kazanmasının
B) Burjuva sınıfının ve köylülerin Fransa'da ihtilal yapmalarının
C) İngiltere ile Fransa arasında Yüzyıl Savaşları'nın başlamasının
D) Coğrafi Keşifler'in İspanyol kralları tarafından desteklenmesinin
E) Osmanlı ile Rusya devletleri arasında Küçük Kaynarca Antlaşması'nın imzalanmasının

2. Tarih bilimi de aynen diğer bilimler gibi, her istediği veri ve sonucu tek başına elde edemez. Mesela yer, zaman ve resmî belgeler tarih bilimi için çok önemlidir ve bu konularda etraflı veri ve sonuçlar elde etmek için tarih, mecburen bazı bilgi alanlarına başvurur.

Bu bilgilere göre tarih bilimi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Coğrafyadan yararlanır.
B) Kronolojiden yardım alır.
C) Diplomatikten faydalanır.
D) Her bilim dalına yardım eder.
E) Farklı ilmî disiplinlerden yararlanır.

3. Tarih; toplumsal ve millî kimlik oluşturmada, manevi ve kültürel değerleri korumada, bunları nesilden nesile aktarmada vazgeçilmez bir bilimdir. Aile, toplum ve devletler bunun farkında oldukları müddetçe kendi öz yapılarını sürekli muhafaza edebilirler.

Bu gerçekliğin, toplum ve devletleri genel olarak aşağıdakilerden hangisine yönelttiği söylenirse daha doğru olur?

- A) Tarihi en değerli bilim saymaya
B) Tarih öğretimine önem vermeye
C) Örgün eğitimi ikinci plana atmaya
D) Tarihi pozitif bir bilim olarak kabul etmeye
E) Tarih öğretimini yaygın eğitime has kılmaya

4. Günümüzde başta görsel medya olmak üzere çeşitli kaynaklar tarafından yayılan popüler tarih bilgileri ile yorumlarına;

- I. olduğu gibi kabul etmek,
II. eleştirel davranmak,
III. tümüyle reddetmek

tutumlarından hangileri ile yaklaşılmalıdır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

5. 11. yüzyılda Anadolu Selçuklu Devleti kuruldu. 15. yüzyılda İstanbul fethedildi. 16. yüzyılda Macaristan fethedildi. 18. yüzyılda Küçük Kaynarca Antlaşması imzalandı. 19. yüzyılda II. Abdülhamit tahta geçti.

Bu bilgilerin tümü doğru olduğuna göre aşağıdakilerden hangisinin doğruluğu iddia edilemez?

- A) II. Abdülhamit 1876'da tahta geçti.
B) Anadolu Selçuklu Devleti 1077'de kuruldu.
C) 1453'te Fatih Sultan Mehmet İstanbul'u fethetti.
D) 1699'da Küçük Kaynarca Antlaşması imzalandı.
E) 1526'da Kanuni Sultan Süleyman Macaristan'ı fethetti.

EXTRA SARMAL DENEME SINAVI

19

KAPSADIĞI ÜNİTELER

1. Tarih bilimi; nümizmatik biliminden, kazı biliminden ve arma biliminden yardım alır ve elde ettiği belge ve verileri eleştirir süzgecinden geçirir.

Bu metinde aşağıdakilerden hangisinden bahsedilmemiştir?

- A) Para biliminden
B) Heraldik ilminden
C) Tasnif tekniğinden
D) Tenkit yönteminden
E) Arkeolojik çalışmadan

2. MÖ 1683 tarihi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) 17. asrın 1. yarısında ve 1. çeyreğinde bulunur.
B) 17. asrın 1. yarısında ve 2. çeyreğinde bulunur.
C) 17. asrın 2. yarısında ve 3. çeyreğinde bulunur.
D) 17. asrın 2. yarısında ve 4. çeyreğinde bulunur.
E) 16. asrın 2. yarısında ve 4. çeyreğinde bulunur.

3. İlk Çağ'da;

- I. Musevi,
II. Hristiyan,
III. Müslüman

topluluklarından hangileri, dinlerinden dolayı baskıya uğrayarak kitlesel göçler yapmak zorunda kalmışlardır?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

4. Mezopotamya Medeniyeti ile ilgili olarak,

- I. Yazı icat edilmiştir.
II. Ziggurat denilen tapınaklar yapılmıştır.
III. Krallar birer tanrı olarak kabul edilmişlerdir.
IV. Barut, matbaa, kâğıt ve pusula icat edilmiştir.

bilgilerinden hangileri doğrudur?

- A) I ve II
B) I ve III
C) I ve IV
D) II ve IV
E) I, II ve III

5. Kavimler Göçü ile aşağıdaki bilgilerden hangisi ilişkilendirilemez?

- A) Feodalite, Avrupa'da hâkim rejim olmuştur.
B) Germen kavimleri birbirlerini batıya doğru itelemişlerdir.
C) Avrupa'nın siyasi ve etnik yapısı istikrara kavuşmuştur.
D) Barbar topluluklar Roma İmparatorluğu'na zarar vermişlerdir.
E) Avrupa'da düşünce alanında skolastik felsefe egemen hâle gelmiştir.

6. Dört Halife Dönemi (632-661) ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Halife seçiminde cumhuriyetçi bir usul benimsenmiştir.
- B) Teokratik yönetim anlayışı hâkim olmuştur.
- C) İslamiyet farklı coğrafyalara yayılmıştır.
- D) Son semavi dine inananlar artmıştır.
- E) İhtida hareketleri sona ermiştir.

7. 1136 yılında Cizre'de doğmuş ve 1206 yılında yine burada vefat etmiştir. Sibernetik ve robot bilimleri konularında ilk çalışmaları yapan ve Leonardo da Vinci'ye ilham kaynağı olduğu düşünülen Müslüman bilginidir.

Burada sözü edilen ünlü Müslüman bilgin aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cahiz
- B) Biruni
- C) Cezeri
- D) Gazali
- E) Harezmi

8. İslamiyet'in ilk yıllarındaki sanat anlayışı ile Emevi ve Abbasi dönemlerindeki sanat anlayışı arasında fark oluşmasının;

- I. sınırların genişlemesi,
- II. değişik kültürlerden etkilenilmesi,
- III. farklı kültür ve medeniyetlerle karşılaşılması

durumlarından hangilerinin bir sonucu olarak ortaya çıktığı ileri sürülebilir?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

9. Karahanlılar zamanındaki ilk Türk İslam eserlerinden olan Divan-ı Hikmet, Hoca Ahmet Yesevi'ye aittir. Dinî ve tasavvufî bir eserdir. Hz. Muhammed'in hayatı, derişlik, cennet, cehennem gibi konuları işlemiştir. Eser, ----- olması açısından önemlidir.

Bu metinde yer alan boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Türklere Türkçe olarak tasavvufu anlatan ilk yapıt
- B) Türk edebiyatının Orta Çağ'daki son eseri
- C) Türklerin Orta Çağ'daki tek yazını
- D) dinî alanda verilmiş ilk eser
- E) tasavvufa dair ilk yazın

10. Büyük Selçuklularda devletin çeşitli işlerini görmek için kurulan divanlar arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Divan-ı İnşa
- B) Divan-ı İşraf
- C) Divan-ı İstifa
- D) Divan-ı Saltanat
- E) Divan-ı Hümayun